

Welk gras staat er?

Veredelaars brengen regelmatig nieuwe, nog betere rassenmengsels op de markt. Maar haalt 'de praktijk' er wel uit wat er genetisch in zit?

Genomic selection' heeft niet alleen in de veefokkerij, maar ook in het gras zijn intrede gedaan. De eerste rassen waarbij deze techniek is toegepast, staan nog niet op de rassenlijst. (Bij genomic selection wordt de genetische potentie van een plant bepaald door het genoom in kaart te brengen.) "Met deze nieuwe techniek kunnen we de selectie in de beginfase versnellen waardoor nieuwe rassen

eerder beschikbaar komen", vertelt Hendrik Nagelhoud, productmanager graszaden bij Innoseeds. De selectie bij deze veredelaar is in Nederland tegenwoordig gericht op het post-quotumtijdperk: meer melk uit gras en van een hectare halen. Dit betekent grassen met een hogere voederwaarde voor de koe en grassen met een hogere opbrengst per hectare. Net als bij mais wordt ingezet op een betere celwandverteerbaarheid en meer massa. Maar haalt de praktijk de genetische moge-

lijkheden er wel uit? "Absoluut niet", erkent Nagelhoud. Naar zijn idee laten veehouders veel liggen. "Mijn advies aan veehouders en adviseurs is om samen door de weilanden te lopen om te kijken wat er werkelijk staat." Om beiden te helpen bij die bewustwording heeft Innoseeds onlangs een GraslanddoorzaaiApp laten ontwikkelen voor het beoordelen van de grasmat; deze app is binnenkort beschikbaar).

Diepere beworteling

Uit een vergelijkende proef met Engels raaigras en Festulolium op Dairy Campus/ Van Hall Instituut (Leeuwarden) bleek Festulolium in dezelfde tijd 6 ton drogestof te produceren tegenover 3 ton door het Engels raaigras. Nagelhoud: "Wij waren verrast. Toen we naar de beworteling keken bleek festulolium tot 1 meter diep te wortelen en Engels raaigras tot 30 à 40 centimeter. Wij selecteren tegenwoordig meer op grassen die dieper wortelen." Nagelhoud stelt dat informatie over de beworteling curciaal wordt voor een goede grasproductie in de toekomst. Langere wortels zijn in staat voedingsstoffen vanuit de diepere bodemlagen te halen.

Sporenverlies

Een veehouder zaaide een grasmengsel op basis van Engels raaigras en timothee, maar het gras wilde niet goed groeien. Nagelhoud: "De doorworteling van de bouwvoor bleek de boosdoener, er zat te weinig lucht in de grond. Timothee is zuiniger met stikstof en kon er nog mee uit de voeten, maar het Engelse raaigras niet." Volgens Nagelhoud is de bandenspanning een belangrijk punt van aandacht. "Zaai en oogstwerkzaamheden worden vaak uitbesteed aan de loonwerker op hectaretarief. De loonwerker wil capaciteit draaien en gaat soms met een te hoge bandenspanning het veld in." Nagelhoud komt percelen tegen met 20 tot 30 procent opbrengstverlies op de sporen.

Te kort maaien

Een veehouder had voor eerst een di/tetraploïd ras gezaaid dat met name geschikt is voor maaien. Na het maaien gingen echter links en rechts enige grasplanten dood. De veehouder gaf aan te maaien op een stoppellingte van 4,5 centimeter, zoals hij gewend was bij zijn diploïde mengsels. Nagelhoud: "Bij een tetraploïd ras zit het groeipunt hoger. Als je er te veel afhaalt, en het groeipunt kapot maait, sterft de plant." Ook festuloliumrassen worden soms geel bij het oogsten van een te zware snede. Hier geldt zelfs een maaihoogte van 7 centimeter. Met de groei komt het groeipunt ook mee omhoog.

Proeven met doorzaaien

Voor het ontvangen van de volledige bedrijfstoelage moet aan een aantal 'vergroeningseisen' worden voldaan. Een van die eisen is de verplichting om blijvend grasland in stand te houden. Graslandvernieuwing kan nog steeds, maar er worden van overheidswege wel strengere eisen gesteld. Deze nieuwe eisen waren aanleiding om te experimenteren met graslandvernieuwing middels doorzaaien van

de bestaande zode. In proeven op KTC De Marke en in een praktijknetwerk van zestig boeren is veel ervaring opgedaan. Onderzoeker Gerjan Hilhorst van Wageningen UR trok op de 'Grasland Netwerkdag' in februari de volgende conclusies:

- Doorzaaien lijkt een voorzichtig positief effect te hebben op de toename van het aandeel Engels raaigras.
- Doorzaaien lijkt in een aantal praktijk-

situaties te leiden tot een lager aandeel ruwbeemdgras.

- Ruwbeemd komt veel meer voor in percelen dan wordt verwacht en wordt waarschijnlijk sterk onderschat.
- Op bedrijven met een hoog aandeel Engels raaigras is de indruk dat het doorzaaien van grasland minder effect dan op percelen met een laag aandeel Engels raaigras.